

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XII. Quis sit ille cui dicitur; Tibi dabo claves. Matth. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

siam meam. Id quod præter alios supra citatos docet Hieronymus in lib. I. contra Iovinianum. explicans enim, quid sit super Petrum ædificare Ecclesiam, sic ait: *Licet super omnes Apostolos ex æquo Ecclesiæ fortitudo solidetur, tamen propterea inter duodecim unus eligitur, et capite constituto schismatis tolleretur occasio.*

CAPVT XII.

*Quis sit ille, cui dicitur: Tibi dabo claves,
Matth. 16.*

TERTIA dubitatio est de persona cui dicitur: *Tibi dabo claves.* Tametsi enim Doctoribus Catholicis sensus horum verborum apertissimus videatur, tamen aduersarij ita hæc ipsa verba deprauant, vt videantur iam esse obscurissima. Quis, quæso, simpliciter legens: *Beatus es Simon Bar-Iona; & statim: Tibi dabo claves;* non diceret, Ionæ filio claves à Christo esse promissas?

At nihilominus LUTHERVS in libro de potestate Papæ, Calvinus libro 4. Institutionum, capite 6. §. 4. & sequentibus, Magdeburgenses Centuria prima, libro 1. & 2. passim; Liber SMALCHALDICVS de primatu Papæ, & alij omnes huius temporis hæretici, nihil peculiare Petro filio Ionæ promissum esse volunt: sed quidquid hîc dicitur ad totam Ecclesiam pertinere, cuius Ecclesiæ Petrus eo tempore personam gerebat.

Est autem animaduertendum, duobus modis potuisse Petrum personam Ecclesiæ gerere; historicè & parabolicè: & quidem HISTORICE is gerit personam alterius, qui re aliqua verè à se gesta, rem ab alio gerendam significat, & eam quodammodo repræsentat. Sic Abraam verè duos filios habens, Deum significauit, qui duos populos habiturus erat, vt Apostolus exponit ad Galat. 4. Sic Martha sollicita circa frequens ministerium, & Maria sedens secus pedes Domini, duas vitas demonstrarunt, quarum altera in actione, altera in contemplatione versatur.

PARA

PARABOLICE, per unum aliud significatur, quando res verè gesta nulla proponitur, sed aliquid verissimile fingitur ad aliud significandum. Quomodo in Euangelio, qui seminat bonum semen Christum prædicantem significat. Ad quem modum etiam solent interdum legati Principum, urbium claves accipere, cum interim nihil sibi propriè acquirant, sed tantum Principis sui personam representent.

Quibus ita constitutis, existimant aduersarij, Petrum posteriori hac ratione significasse Ecclesiam, cum à Domino audiuit: *Tibi dabo claves*. Ex quo sequitur, claves datas esse primò ipsi Ecclesie, & per Ecclesiam pastoribus communicari; atq; hunc esse literalem sensum huius loci: *Tribuit igitur*, inquit Synodus Smalchaldicus in lib. de primatu Papæ, *principaliter claves Ecclesie & immediatè, sicut & ob eam causam Ecclesia habet ius vocationis*.

Nos verò priore modo Petrum Ecclesie personam gessisse credimus. Ita nimirum, ut ipse verè & principaliter, ac (ut ipsi loquuntur) immediatè claves acceperit, & simul eas accipiendo significauerit, vniuersam Ecclesiam suo quodam modo postea accepturam. Quem modum paulò post explicabimus nunc verò ita se rem habere breuiter ostendamus.

PRIMUM igitur tot modis Christus Petri personam designauit, ut non pluribus circumstantiis (quod rectè Caietanus annotauit) describere soleant aliquem certum hominem notarij illi qui instrumenta publica conficiunt. Nam in primis expressit substantiam personæ singularis, per pronomen, *TIBI*; deinde addidit nomen inditum in natiuitate; cum ait: *Beatus es Simon*; adiunxit nomen Patris; cum ait: *Filius Iona*; nec omittere voluit nomen à se recens impositum: *Et ego dico tibi*, inquit, *quia tu es Petrus*. Quorsum tam accurata descriptio, si nihil ipsi Petro propriè promittitur? DEINDE non erat eo tempore Petrus Ecclesie legatus aut vicarius. quis enim eiusmodi prouinciam illi imposuerat? non igitur suspicari possumus, nomine illum Ecclesie, & non potius suo, claves accepisse.

PRAETEREA illi propriè claves promittuntur à Christo, qui dixerat: *Tu es Christus filius Dei viui*: id enim significabant illa verba: *Et ego dico tibi*; & ut S. Hieronymus dicit, mercedem recepit vera confessio. At illam præclaram confessionem

tionem Petrus edidit, & in persona sua edidit; in persona igitur sua clauium promissionem accepit.

AD H A B C, si propterea negandum est Petro promissas esse clauis, quia figuram gerebat Ecclesiæ; eadem certè ratione negabimus, Abraamum duos filios habuisse, quia duo illi filij duos populos, Apostolo teste, significabant. Neq; verum esse fatebimur, Martham sollicitam fuisse circa plurima, dum soror eius Maria ad pedes Domini sederet, quia nimirum actionem & contemplationem duæ illæ sceminae adumbrabant. Quod si graue est tam apertas historias in dubium reuocare, graue etiam videri debet dubitare, sitne Petro aliquid singulariter promissum, cum tam perspicuè id narretur in Euangelica historia.

Denique illi dictum est à Domino: *Tibi dabo clauis regni cælorum*, qui paulò post ab eodem Domino audiuit: *Vade post me Satana, scandalum es mihi*: arque hæc posteriora verba soli Petro, & in persona propria dicta sunt, vt ex Euangelio non obscure colligitur, & ipse quoque L V T H E R V S docet in lib. de potestate Papæ. Quis igitur inficiari potest, Petro clauis in persona propria esse promissas?

Sed forasle non eidem dictum est: *Tibi dabo clauis, & Vade post me Satana*: immò verò profus eidem. Nam & in eodem capite Euangelij habetur vtrumque, & vtrouique Petri nomen exprimitur: & in hanc sententiam veteres Patres omnes conueniunt. Certè Hilarius, Hieronymus, Chrysostomus, & Theophylactus in cap. 16. Matth. disertè docent, eidem Petro dici: *Tibi dabo clauis, cui dicitur, Vade post me*.

Nam etsi H I L A R I V S in hunc locum non sit ausus verbum, Satan, referre ad Petrum: tamen ad Petrum refert ea quæ præcedunt, id est, *Vade post me*. Et ipse idem lib. 6. & 10. de Trinit. & Psal. 131. etiam verbum Satanas refert ad Petrum: *Tanta*, inquit, *ei religio fuit pro humani generis salute patienda, vt Petrum primum filij Dei confessorem, Ecclesiæ fundamentum, cælestis regni ianitorem, & in terreno iudicio iudicem cæli, Satana conuicio nuncuparet*. Et A V G V S T I N V S lib. 2. contra duas epistolas Gaudentij, c. 23. *Nunquid melior, inquit, Razias quam Petrus Apostolus, qui vbi dixit, Tu es Christus filius Dei Sini, tam beatus à Domino appellatus est, vt clauis regni cælorum accipere mereretur: nec tamen ideo*

creditur imitandus, & ubi mox eodem momento reprehensus audiuit, *Vade post me Satana, non enim sapiſ quæ Dei ſunt, &c.*

Simile eſt quod ait AMBROSIUS libro de Isaac, cap. 3. ubi exponens illa verba Domini ad Petrum Ioan. 21. *Non potes me ſequi modo, ſequeris autem poſtea: Claves, inquit, commiſerat regni cœlorum, & ſequelam imparem indicauit.* Vbi clariffimè B. Ambroſius eidem omnino vult eſſe commiſſas claves, cui dictum eſt, non potes me modo ſequi, ſequeris autem poſtea: conſtat autem hæc verba dicta eſſe Petro in perſona propria, quemadmodum in perſona propria verè crucifixus, & moriendo Chriſtum eſt ſequutus.

At contrà obiicit LUTHERUS hæc argumenta in libro de poteſtate Papæ. PRIMVM; Petro certum eſt à Domino dictum eſſe: *Vade poſt me Satana, non enim sapiſ quæ Dei ſunt,* at non conueniunt hæc illi, cui Pater reuelauit ſecreta cœleſtia, & qui claves regni cœlorum accepit; igitur non in perſona propria, ſed in perſona Eccleſiæ audiuit reuelationem cœleſtem, & accepit claves regni cœlorum.

RESPONDEMUS, eidem perſonæ illa omnia conuenire, iam à nobis demonſtratum eſt, ſed non eadem ratione. Petrus enim ex Dei munere habet reuelationem, & accepit claves in perſona propria autem infirmitate offenditur de paſſione & morte Chriſti. Neque mouere nos debet nomen Satanæ. Nec enim diabolus ſignificat, ſed aduerſarium. Siquidem *שטן* apud Hebræos nihil eſt aliud, quàm aduerſari. Itaque licet diabolus paſſim Satanæ appelletur, non tamen ubique nomen Satanæ diabolus deſignat.

SECUNDA obiectio; Petrus nomine omnium diſcipulorum dixit: *Tu es Chriſtus filius Dei viui,* igitur nomine omnium audiuit, *Tibi dabo claves.* Porro nomine omnium Petrus Chriſto reſpondiſſe, ſatis conſtat, tum ex Chryſoſtomo, qui in hunc locum ſcribit, Petrum fuiſſe os Apoſtolorum, & ex Hieronymo, qui ait, Petrum pro omnibus eſſe loquutum, & ex Auguſtino, qui ſerm. 13. de verbis Domini, dicit vnum pro omnibus reſpōdiſſe: tum etiam ex eo, quod omnes diſcipulos Chriſtus interrogauit: *Vos autem quem me eſſe dicitis?* Nam vel ſunt accuſandi omnes diſcipuli, quod non reſponderint interrogati, vel, quod credibilius eſt, Petrus nomine omnium reſpondit.

RESPON-

RESPONDEO, Petrum respondisse nomine omnium, non ut praekonem aliquem, sed ut principem & caput atque os, ut Chrysostomus loquitur, Apostolorum. Ipse enim solus respondit, cum ignorarent ceteri, quid potissimum responderent: sed Petri confessionem silentio suo approbauerunt, & eodem modo per os Petri omnes responderunt. Quemadmodum igitur Petrus solus respondit, & ei ceteri assenserunt, ita Christus soli Petro claves promisit, sed tamen post eum etiam ceteris communicandas.

Id verò ita esse hac ratione comprobamus: Si nomine omnium Petrus respondisset, vel id fecisset, quod ceteri hanc illi provinciam demandassent; vel quod sciret quid illi responsuri essent. Neutrum autem est verum. Non Primum, quia ex revelatione Patris hoc didicit, non ex consultatione humana. ait enim Dominus: *Caro & sanguis non reuelavit tibi, etc.* Non Secundum, quia soli ipsi facta est reuelatio. **ITEM**, quia si scisset mentem aliorum, aliquo modo hoc indicasset, quomodo fecit Ioan. 6. cum ait: *Ad quem ibimus? Verba vitae aeternae habes, Et, Nos credimus & cognouimus, quia tu es Christus filius Dei.* In quem locum **CHRYSOSTOMVS** notat, quod Petrus pro omnibus dixerit, *& nos credimus, &c.* ideo Christum monuisse, id non esse verum de omnibus. Nam Iudas non credebat: *Nonne ego, inquit, vos duodecim elegi, & vnus ex vobis diabolus est?* at cum Petrus dixit: *Tu es Christus filius Dei & viui*, quia non fecit mentionem aliorum, Petri confessionem Dominus simpliciter approbavit.

Accedant testimonia veterum Patrum, qui non obscure docent, Petrum ita primum esse loquutum, ut ne sciret quidem quid alij de ea re sentirent. **HILARIVS** in hunc locum: *Dignus, inquit, iudicatus est, qui quod in Christo Dei esset, primus cognosceret, &c.* Si primus, igitur non simul alijs facta reuelatio est. Et lib. 6. de Trinit. *In cunctorum, inquit, Apostolorum silentio, Dei filium reuelatione Patris intelligens, &c.* Et ibidem: *Loquutus est, inquit, quod vox humana nondum protulerat.*

CHRYSOSTOMVS homil. 55. in Matth. *Quandoquidem de sententia vulgi petebat, omnes responderunt: cum verò de sua eos rogaret: Petrus confestim praesiliuit ac praueuiens, ait:*

Tu es Christus filius Dei & uiui. CYRILLVS libro 12. in Ioan cap. 64. *Vt princeps, inquit, caputq; ceterorum primus exclamat: Tu es Christus filius Dei & uiui.* AVGVSTINVS serm. 124 de tempore: *Hic est, inquit, Petrus, qui diuina reuelatione primus omnium Veritatem meruit confiteri, dicens: Tu es Christus, &c.*

LEO serm. II. de passione Domini: *Merito, inquit, B. Apostolus Petrus in huius Unitatis confessione laudatus est, quia cum Dominus quid de ipso intelligerent discipuli scrutaretur omnium celerrime ora praueniens: Tu es, inquit, Christus filius Dei & uiui.* Et serm. 2. de SS. Petro & Paulo: *Tam diu respondentium sermo communis est, quam diu humana intelligentia ambiguitas explicatur: at ubi quid habeat discipulorum sensus exigitur, ille primus est in Domini confessione, qui primus est in Apostolica dignitate.* Ex his testimoniis manifestè colligitur, non alia ratione Petrum pro omnibus respondissimum quam quod Petri sententiæ ceteri omnes facillè assensi sunt.

» Obiectio TERTIA; Clauis promittuntur Petro non
 » est filius Ionæ, sed ut est cœlestis Patris auditor: propriè igitur
 » Patris cœlestis auditori, non carni & sanguini promittuntur
 » De nullo autem certo homine nobis constat, sitne is verus
 » Patris auditor; Ecclesiam verò certissimi sumus ab ore Domini
 » Patris assiduè pendere: igitur non alicui certo homini, sed
 » Ecclesiæ promissæ sunt clauis.

RESPONDEO, hoc LVTHERI argumentum mirificè perignare cum ipsis verbis Euangelij. Christus enim dicit: *Beatus es Simon Bar-Ionæ.* Et paulò post, *Et tibi dabo clauis.* LVTHERVS autem dicit, non sunt datæ vel promissæ clauis Simon Bar-Ionæ. Rursus Christus dicit: *Reuelauit tibi Pater meus qui in cœlis est:* LVTHERVS autem dicit, de nullo certi sumus an Patrem audiat, proinde nec de Petro. Falsum igitur est, ut incertum quod Christus ait: *Reuelauit tibi Pater.* Quid enim Petro reuelauit Pater, si nihil Petrus audiuit? Si verò Petrus audiuit, & certum est testimonium Christi: certum etiam de se debet, Petro cœlestis Patris auditori clauis esse datas.

Deinde esse Patris auditorem, non est formalis ratio cur dantur clauis; alioqui penderet Ecclesiastica potestas à probitate ministrorum, quæ est hæresis Donatistarum, quam etiam in Confessione Augustana, cap. de Ecclesia, reiici videmus.

mus: sed occasio fuit, seu causa meritoria illa præclara Petri confessio, cur ipsi potius quam aliis claves promitterentur; vt ex comment. Hilarij, Hieronymi, Chrysostomi, ac Theophylacti colligitur.

Obiectio QVARTA; B. Paulus in epist. ad Rom. cap. 4. dicit: *Quomodo Abraæ reputata est fides ad iustitiam*, ideo etiam omnibus qui crediderint, reputandam esse fidem ad iustitiam: igitur eodem modo, si quia Petrus confessus est, Christum filium Dei viui, accepit claves; certè omnes fideles, qui Christum confitentur, habent claves. Hoc argumentum, inquit LVTHERVS, est similis formæ cum argumento Pauli, nec potest refelli, nisi etiam Pauli argumentum refellatur.

RESPONDEO cum Caietano, hoc argumentum esse similis formæ, sed dissimilis materiæ; ac propterea nihil concludere. Nam fides natura sua ducit ad iustitiam, & iustum ex iniusto, vel ex iusto iustiore facit, si cetera non desint, quæ simul cum fide ad iustificationem requiruntur. At confessio fidei, nõ ducit natura sua ad claves accipiendas: sed cum posset sexcentis modis remunerari confessio Petri, placuit Christo dono clauium id facere. Et simile aliquid videmus in exemplo Abraæ, siquidem Abraam per fidem non solum iustificatus est, sed etiam meruit fieri Pater multarum Gentium, vt ibidem Apostolus dicit, nec tamen omnis qui credit, fit Pater multarum Gentium. Nimirum non est per se & naturaliter connexa fides cum dono clauium, aut scœcunditatis, quemadmodum est per se & naturaliter connexa cum iustitia.

Obiectio QVINTA; Aut moriente Petro manserunt in Ecclesia claves, aut cum Petro perierunt: si primum, ergo Ecclesiæ datæ fuerant: si secundum, ergo non amplius possunt nunc homines solui aut ligari. ITEM, alio modo, vel cum eligitur Pontifex, adfert secum claves, vel non: si primum, ergo erat Pontifex antequam fieret: si secundum, vnde ergo habet claves? num ab aliquo Angelo deferuntur ei de cœlo? an potius accipit ab Ecclesia, cui à Christo initio traditæ sunt?

RESPONDEO, moriente Pontifice claves non perire, nec tamen remanere formaliter in Ecclesia, nisi quatenus communicatæ sunt inferioribus ministris: sed manere in manibus Christi. Cum autem eligitur nouus Pontifex, neque adferri ab eo claves, neq; illi dari ab Ecclesia, sed à Christo, non noua

traditione, sed antiqua institutione. Siquidem Petro eas cum dedit, omnibus eius successoribus dedit.

Simile esset, si Rex aliquis, cum Proregem prouinciæ imponit, ediceret simul, placere sibi, ut eo mortuo alium ipsi eligerent, ac nominarent, seque illi iam nunc eandem potestatem concedere, quàm priori concessisset.

Obiectio SEXTA Lutheri & Caluini, in locis antea notatis eiusmodi est, Matth. 16. Claves regni cælorum non dantur, sed promittuntur: dantur autem Matth. 18. & Ioan. 20. in quibus locis non vni Petro, sed Apostolis omnibus dantur. Nam Matth. 18. dicitur: *Quacumq; alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo, & quacumque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo.* Et Ioan. 20. *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* Igitur & cum promittuntur, non vni, sed omnibus promittuntur.

RESPONDEO, de posteriore loco nullam esse difficultatem; nam certum est, non dari per illa verba omnem potestatem clauium, sed tantum potestatem ordinis ad remittenda peccata. Siquidem hoc loco determinatur potestas ad peccata; Matth. 16. non determinatur, sed dicitur: *Quodcumq; ligaueris, &c.* Ligantur autem homines non solum peccatis, sed etiam legibus. Deinde minus est retinere peccatum, quàm ligare peccatorem: nam retinere est relinquere hominẽ in suo statu, siue non soluere; ligare autem est nouum vinculum imponere, quod fit per excommunicationem, interdictum, legem, &c. Denique Patres disertè asserunt, dari hinc potestatem remittendi peccata, per Sacramenta Baptismi & Pœnitentiæ. Vide Chrysostomum & Cyrillum in hunc locum, & Hieronymum in epist. ad Hedibiam, q. 9.

De priore loco maior est difficultas, & quidem **ORIGENES** in comment. huius loci contendit, non tradi hoc loco Ecclesiasticam potestatem, sed correptionem fraternam commendari. atque eum hoc loco soluere qui admonitione sua causa est, ut peccator resipiscat, & per debitam pœnitentiam solvatur à vinculis peccatorum: eum autem ligare, qui denunciatione sua causa est, ut peccator, habeatur tanquam Ethnicus & Publicanus. Sed ibidẽ addit Origenes, non esse idem quod hoc loco habetur, cum eo quod habetur Matth. 16. quæ Origenis expli-

explicatio non videtur admodum probabilis; tamē ex ea satis apertē colligitur Origenem Luthcranis nullo modo fauere.

ALIA est expositio THEOPHYLACTI, qui existimat verba Domini dirigi ad eos, qui iniuriam patiuntur: eos autem ligare, dum iniuriam retinent; soluere dum remittuntur, quæ sententia non est vsque ad eō vera. nam vel qui iniuriam accipit, remittit pœnitenti, vel non pœnitenti. Si primum, tunc erit quidem ille solutus in cœlo, sed non propterea quod iste remittat; nam etiam si nollet remittere, esset ipse solutus in cœlo: Si secundum, tunc non est solutus in cœlo, quem iste soluit in terris, atque idem de allegatione dici potest. quamuis autem vera esset sententia, nihil tamen officeret causæ nostræ. Certum est enim Petro aliquid aliud datum, quàm vt remittat iniurias sibi factas. Est ergo communis expositio Hilarij, Hieronymi, Anselmi, & aliorum in hunc locum, necnon Augustini tract. 22. & 49. in Ioannem, Dominum loqui de potestate clauium, qua Apostoli, & eorum successores ligant vel absoluunt peccatores.

Et quamuis hîc tractari videatur præcipuē de potestate iurisdictionis, qua peccatores excommunicantur, tamen Patres iam nominati locum hunc de vtraque potestate, ordinis videlicet & iurisdictionis exponunt, & certē videtur ex ipso textu, id posse deduci. nam ita generaliter hîc dicitur: *Quicumque solueritis, &c.* Sicut Matt. 16. *Quodcumque solueris.* Sed si hæc ita se habent, quid aduersariis respondebimus? nōne id quod soli Petro promissum videbatur, iam omnibus Apostolis datur?

Thomas CAIETANVS in tract. de Instit. & auctoritate Rom. Pont. cap. 5. docet non esse idem clauis regni cœlorum, & potestatem soluendi & ligandi; clauis enim regni cœlorum includere potestatem, tam ordinis, quàm iurisdictionis, quæ significantur per actiones ligandi & soluendi, & aliquid præterea amplius, cum latius patere videatur aperire & claudere, quàm soluere & ligare.

Verum hæc doctrina subtilior quàm verior nobis esse videtur. Inauditum est enim, in Ecclesia esse alias clauis, quàm ordinis & iurisdictionis. Et planus sensus illorum verborum: *Tibi dabo clauis, & quodcumque solueris super terram, &c.* iste est, vt primò promittatur auctoritas seu potestas designa-

ta per claves; deinde & actiones siue officium explicetur per illa vocabula soluere & ligare, ita vt omnino sit idem soluere & aperire, claudere & ligare. Expressit verò Dominus clauium actiones, per soluere & ligare, non per claudere & aperire, vt intelligeremus esse omnes istas metaphoricæ loquutiones, & tum demum cœlum hominibus aperiri, cùm homines soluantur à peccatis, quæ ingressum in cœlum prohibebant.

HIS IGITUR sententiis prætermiſſis, asserimus illis verbis quæ habentur Matth. 18. nihil dari, sed tantum promitti vel explicari, ac prædici, quantam potestatem essent Apostoli eorumque successores suo tempore habituri. PRIMVM enim planum est Apostolos non esse factos sacerdotes, nisi in vltima cœna, neque Episcopos & Pastores, nisi post resurrectionem. proinde quo tempore hæc Dominus loquebatur, priuati homines erant, nec vllam habebant Ecclesiasticam potestatem.

DEINDE si his verbis: *Quacunque ligaueritis, erunt ligata*, datur re ipsa potestas ligandi, etiam illis verbis: *Quodcunque ligaueris, erit ligatum, &c.* erit data, non promissa potestas: sunt enim verba omnino similia. At fatentur aduersarij per illa verba: *Quodcunque ligaueris*, nihil esse datum, sed tantum promissum, igitur & per ista: *Quacunque alligaueritis*, nihil datur, sed tantum promittitur. Causa verò huius promissionis fuit, quia dixerat Dominus, habendum esse per Ethnico & Publicano, qui Ecclesiam non audiret. ne quis ergo putaret contemnendam Ecclesiæ auctoritatem, subiunxit, tantam fore Prælatorum Ecclesiæ potestatem, vt quæ ipsi ligauerint in terris, sint ligata & in cœlis.

DICES, si non sunt Apostolis datæ claves hoc loco, sed tantum promissæ, quo tandem loco sunt datæ? RESPONDEO, datas esse, Ioan. 20. & 21. Nam Ioan. 20. cùm Dominus ait Apostolis: *Pax vobis, sicut misit me Pater, & ego mitto vos*, tum eis potestatem seu clauem iurisdictionis attribuit, fecit enim his verbis eos quasi legatos, & nomine suo gubernatores Ecclesiæ: verbis autem sequentibus; *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, &c.* dedit eisdem potestatem ordinis, vt supra diximus.

Vt autem intelligeremus hanc summam potestatem collatam Apostolis omnibus, vt legatis, non vt pastoribus ordinariis,

nariis, & cum quadam subiectione ad Petrum, soli Petro dicitur, Ioan. 21. *Pasce oues meas*, quemadmodum soli illi dictum erat: *Tibi dabo clauas*. Clauas enim regni, vt principalis & ordinarius præfectus, tunc solùm accepit, cùm audiuit: *Pasce oues meas*. Tunc enim etiam Apostolorum fratrum suorum cura ei commissa est.

Et propterea etiam, quemadmodum Matth. 16. in promissione clauium *Simon Bar-Iona* appellatus est; ita quoque in exhibitione Ioan. vlt. *Simon Ioannis*, vel, vt est in Græco, *Simon Iona* dictus est. Et sicut Matth. 16. non antè sunt ei claues promissæ, quàm fidem suam singularem in Christum testaretur: ita Ioan. vlt. non antè dictum est illi: *Pasce oues meas*, quàm interrogatus esset, num plus ceteris Christum diligeret. Et sanè nulla causa erat, cur ita singulariter Petro diceretur: *Tibi dabo clauas*. Et, *Pasce oues meas*. atque id ob singularem eius fidem & dilectionem, si nihil præter ceteros accepturus erat. Rectè igitur S. LEO in epist. 89. ad Episcopos Viennensis prouinciæ, scribit, Petro præ ceteris soluendi ac ligandi traditam potestatem.

Obiectio VLTIMA Lutheri & Caluini ex Patrum testimoniis sumitur. S. enim CYPRIANVS in libro de simplicitate Prælatorum, siue de vnitatis Ecclesiæ docet, non alia de causa datas Petro seorsim clauas, quæ postea datæ sunt omnibus, quam vt vnitatis Ecclesiæ significaretur: *Hoc, inquit, erant vti- que & ceteri apostoli, quod fuit & Petrus, pari consortio præditi, & honoris, & potestatis: sed exordium ab vnitatis proficiscitur, & primatus Petro datur, & Ecclesia vna monstratur*. Sanctus etiam HILARIVS lib. 6. de Trinit. ita loquitur: *Vos o sancti & beati viri, ob fidem vestra meritum clauas regni cælorum sortiti, & ligandi atque soluendi in cælo & in terra ius adepti, &c.*

S. HIERONYMVS lib. 1. in Ionian. *At dicis, inquit, super Petrum fundatur Ecclesia: licet id ipsum in alio loco super omnes Apostolos fiat, & cuncti accipiant, &c.* S. AVGVSTINVS tract. 50 in Ioan. *Si in Petro non esset Ecclesia Sacramentum, non ei diceret Dominus: Tibi dabo clauas regni cælorum. Si hoc Petro dictum est, non facit hoc Ecclesia: si autem hoc in Ecclesia fit, Petrus quando clauas accepit, Ecclesiam sanctam significauit.* Similia habet tract. vlt. in Ioan. Item in Psal. 108.

& lib. I. doct. Christ. cap. 18. & lib. de agone Christiano, cap. 30. Denique S. LEO serm. 3. de anniuersario assumptionis suæ ad pontificatum, explicans hæc ipsa verba, Tibi dabo clauas, &c. *Transiit*, inquit, *in alios Apostolos vis potestatis istius*, & *ad omnes Ecclesia Principes decreti huius constitutio commemorat.*

RESPONDEO, S. Cyprianum, cum dicit Apostolos fuisse pares honore, & potestate, nihil dicere aduersus sententiam nostram. fatemur enim Apostolos fuisse pares in Apostolica potestate, & habuisse in populos Christianos eandem omnino auctoritatem; sed non fuisse pares inter se. id quod S. LEO in epistol. 84. ad Anastasium Episcopum Thesalonicensem, quasi explicans ista verba Cypriani, docet: *Inter beatissimos, inquit, Apostolos, in similitudine honoris fuit quadam discretio potestatis, & cum omnium par esset electio, vni tamen datum est, & ceteris præmineret.*

Quod idem S. Cyprianus ibidem & alibi passim docet. Nam cum ait: *Exordium ab vnitatem proficiscitur, & Ecclesia vna monstratur*; non intelligit prius ordine temporis hanc potestatem datam esse vni Petro, quam ceteris, vt per illum significaretur vnitatem Ecclesiæ: sed cœpisse Ecclesiam in vno Petro, tanquam in fundamento & capite: vt ex eo quod Ecclesia vnum haberet fundamentum, & caput, vna tantum esse monstraretur: sicut vna domus dicitur ab vno fundamento, & vnum corpus ab vno capite.

Hanc verò sententiam esse Cypriani verborum, PRIMVM ex eo probatur, quod falsum est, temporis ordine prius datam esse Petro, quam ceteris Ecclesiasticam potestatem; nam omnibus data est, Ioan. 20. soli autem Petro postea dictum est, *Pasce oues*, Ioan. 21. ergo exordium profectum ab vno, nō intelligitur, quia vni prius datæ sint clauas: sed quia vni tantum datæ sunt vt ordinario, & primo pastori & capiti ceterorum.

DEINDE idem probatur ex verbis ipsius Cypriani. nam in hoc ipso libro de simplicitate Prælatorum, explicans Ecclesiæ vnitatem, & qua ratione exordium feret ab vno Petro, scribit Ecclesiam esse vnam eo modo, quo omnes radij solis dicuntur vnum lumen, quia ab vno sole manant; & multi
riui

ti riuu vna aqua, quia ab vno fonte deriuantur; & multi tami vna arbor, quia ab vna radice omnes pullulant.

Porro hanc radicem & hunc fontem, vnde vnitas Ecclesie sumitur, Petri sedem esse, multis in locis Cyprianus docet, lib. 1. epist. 3. ad Cornelium: *Nauigare, inquit, uident ad Petri Cathedram, & Ecclesiam principalem, vnde vnitas sacerdotalis exorta est.* Quid clarius? Et lib. 4. epist. 8. ad Corneliu, de Cathedra Petri loquens: *Scimus, inquit, hortatos nos esse, vt Ecclesia Catholica matricem & radicem agnoscerent ac tenerent.* Et in epist. ad Iubaianum: *Nos, inquit, Ecclesia vnus caput & radicem tenemus.* Et infra, explicans quae sit haec radix, ait: *Nam Petro primum Dominus, super quem adificauit Ecclesiam, & vnde vnitatis originem instituit & ostendit, potestatem istam dedit.* Et infra: *Ecclesia quae vna est, super vnu qui claues eius accepit, voce Domini fundata est, &c.* Vbi clare vides Ecclesiam dici vnā, quia super vnum Petrum fundata est.

Iam ad testimonium HILARII fatemur, omnes Apostolos accepisse claues, sed non eodem modo quo Petrum. Quare idem HILARIUS ibidem scribit, Petrum, quia solus respondit cunctis Apostolis silentibus, supereminentem, fidei suae confessione, locum promeruisse. habuit ergo Petrus inter Apostolos locum supereminentem, si Hilario credimus. & in cap. 16. Matth. singulariter de Petro dicit: *O beatus caeli sanctor, cuius arbitrio claues aeterni aditus traduntur.*

Ad HIERONYMUM dico, solutionem esse in eodem loco; nam Hieronymus dicit sic habuisse claues omnes Apostolos, vt tamen subiecti essent Petro capiti.

Ad LEONEM dico, transiisse quidem in alios multos eam auctoritatem soluendi & ligandi, sed tamen Petro principaliter datam. Nam idem LEO ibidem ait: *Si quid cum eo commune ceteris Christus voluit esse Principibus, nunquam nisi per ipsum Petrum dedit, quidquid aliis non negauit.* Et in epistol. 89. ad Episcopos Viennensis prouinciae: *Petro, inquit, praeter ceteris soluendi & ligandi tradita est potestas.*

Restant AVGUSTINI testimonia, quae vt diligentius explicentur, tria sunt annotanda. PRIMVM est, Augustinum, cum ait Petrum gessisse figuram Ecclesiae, quando claues accepit, historicè hoc accepisse, non parabolicè, ita vt nullo modo

modo negādum putauerit, reuera Petrum in sua persona claues accepisse. Id patet ex tract. in Psalm. 108. quem locum L. V. THERVS obiecit; ibi enim Augustinus dicit, ita Petrum fuisse figuram Ecclesiæ, quando accepit claues, sicut Iudas fuit figura ingratorum Iudæorum, quando Christum prodidit. at certum est historicè, reuera Iudam in sua persona Christum prodidisse.

Item tract. vlt. in Ioan. dicit AVGVSTINVS sic Petrum gessisse personam Ecclesiæ militantis, & vitæ actiuæ, quando audiuit: *Sequere me*. Et: *Alius cinget te, & ducet quò tu non vis*, & quando accepit claues regni: sicut Ioannes gessit figuram Ecclesiæ triumphantis, & vitæ contemplatiuæ, quando recubuit supra pectus Domini, & quando de eo dictum est: *Sic eum volo manere*. At certum est, Ioannem historicè & verè in propria persona recubuisse supra pectus Domini, & ad literam impletum in illo: *Sic eum volo manere*, siue sit mortuus, siue non sit mortuus violenta morte, siue quid aliud intelligatur per ea verba: nec minus certum est ad literam, in persona sua Petrum audiuisse: *Alius cinget te, &c.* Igitur historicè quoque debet intelligi Petrum accepisse claues.

Deniq; lib. 15. de Trinit. cap. 26. AVGVSTINVS dicit Christum gessisse figuram Ecclesiæ, quando baptizatus est, & tamen sine dubio, verè, & ad literam baptizatus est, non igitur apud Augustinum excluditur historica narratio, cùm vnum alterius figura esse dicitur.

At, inquit, AVGVSTINVS in Psalm. 108. sentire videtur non posse intelligi omnia de persona Iudæ, quæ dicuntur in illo Psalmo, & idcirco oportere multa exponere de Iuda, vt personam gerebat impiorum, & tract. vlt. in Ioan. Augustinus figuratè exponit, quæ dicuntur de Petro & Ioanne, quoniam nō videntur eorum personis propriè conuenire. Nam de Petro scribitur, quod plus dilexerit Christum quàm Ioannes: & contrà scribitur de Ioanne, quod plus fuerit à Christo dilectus quàm Petrus, quæ ad literam non possunt esse vera, cùm Christus sit iustus, & semper diligat eos amplius, à quibus amplius diligitur. igitur Augustinus cùm aliquid exponit de Petro, vt Ecclesiæ personam gerebat, ideò id facit, quoniam existimat illud Petro non propriè conuenire.

Respon-

Respondeo, AUGUSTINUM nusquam dicere, non esse vera ad literam, quæ dicuntur de Iuda, vel de Petro & Ioanne in Scripturis. neque enim tam imperitus aut impius erat Augustinus, ut negare vellet, Ioannem historicè recubuisse supra pectus Domini, vel de ipso ad literam dictum: *Hic est discipulus quem diligebat Iesus*. Vel Petro ad literam dictum: *Simon Ioannis, amas me plus his?* Vel illud: *Sequere me*. Non itaque negat Augustinus ad literam posse & debere intelligi, quæ dicuntur de Iuda, Petro, & Ioanne, sed tantùm dicit literalem sensum sæpe esse obscurum, & non facilè inueniri; sensum autem mysticum esse multò illustriorem & clariorem; & propterea se, omisso literali, figuratè ea loca exponere voluisse.

SECUNDO loco obseruandum est, S. Augustinum, cùm ait B. Petrum in persona Ecclesiæ accepisse clauas, non velle significare ab eo clauas reuera & historicè esse acceptas, sicut à vicario quodam seu legato Ecclesiæ, quemadmodum à legato regis, nomine principis sui, clauas accipi solent alicuius ciuitatis, sed potius ut à principe & moderatore totius Ecclesiæ. quo pacto dicimus regno dari, quod regi ipsi datur, præsertim si id in publicam vtilitatem cedat.

Hanc autem S. AUGUSTINI mentem, ac sententiam esse, ex eo manifestè colligitur, quòd ipse ferè vbicumque dicit Petrum fuisse figuram Ecclesiæ, explicat se hoc dicere ratione primatus, tract. vlt. in Ioan. *Cuius Ecclesiæ*, inquit, *Petrus Apostolus, propter Apostolatus sui primatum, gerebat figuratè generalitate personam*. In Psal. 108. *Cuius (Ecclesiæ) ille agnoscitur gessisse personam, propter primatum quem in discipulis habuit*. Serm. 13. de Verbis Domini: *Petrus*, inquit, *à petra cognominatus, Beatus, Ecclesiæ figuram portans, Apostolatus principatum tenens*.

Obseruandum POSTREMO est, duobus modis Petrum propter suum primatum gessisse figuram Ecclesiæ apud Augustinum. PRIMVM enim Petrus, ut summus Ecclesiæ præsul, accipiens clauas, significauit omnes præfules easdem habituros esse clauas, sed à Petro, nec sine mensura communicatas. non enim Petrus eas accepit, ut solus ipse illis vteretur, sed ut eas cum omnibus Episcopis & Presbyteris communicaret. Apostolis videlicet duntaxat exceptis, qui extraordina-

ria

ria quadam ratione eas à Christo immediatè acceperunt, vt alibi diximus.

Itaque primùm figura fuit Petrus totius cœtus Ecclesiasticorum ministrorum, & hoc sibi voluit Augustinus tract. 50. in Ioan. cum ait: *Si hoc Petro tantum dictum est, non facit hoc Ecclesia: si autem hoc in Ecclesia fit, Petrus quando clauis accepit, Ecclesiam sanctam significauit.* Ex quo loco CALVINVS abstulerat illud (TANTVM) vt nobis persuaderet Petro nihil esse dictum vel datum, nisi quatenus Ecclesiam significabat.

At Augustinus non ait, si hoc Petro dictum est, non facit hoc Ecclesia; sed ait: *Si hoc Petro tantum dictum est, &c. & sensus eorum verborum est; si ita dictum est soli Petro: Tibi dabo clauis, vt ipse solus debeat soluere & ligare, sequitur Ecclesiam reliquam, id est, reliquos ministros hoc non facere: si autem etiam alij hoc faciunt, vt videmus, certè Petrus cum clauis accepit, vniuersam Ecclesiam representauit.*

ALTERO modo idem Petrus accipiens clauis, figura fuit totius Ecclesiæ sanctæ, id est, omnium iustorum & viuorum membrorum corporis Christi; nam B. Augustinus propter Donatistas excogitauit nouum modum loquendi de clauibus, & remissione peccatorum. Præter eum enim modum loquendi, quo dicimus à sacerdotibus remitti peccata in administratione Sacramentorum Baptismi, & Pœnitentiæ, quo modo loquendi ipse cum ceteris Patribus passim vtitur: solet etiam frequenter dicere, peccata remitti à caritate Ecclesiæ, à gemitu columbæ, ab orationibus Sanctorum, & hoc modo clauis regni esse tantum iustorum, & hoc significasse Petrum cum accepit clauis.

Tract. 121. in Ioannem: *Ecclesia, inquit, caritas, qua per Spiritum sanctum diffunditur in cordibus nostris, participum suorum peccata dimittit: eorum autem, qui non sunt eius participes, tenet.* Item lib. 3. de Bapt. cap. 18. *Remissam, inquit peccatorum non dabant, qua per orationes Sanctorum, id est, per columbæ gemitus datur, quicumque baptizet, & si ad eam pacem illi pertinent, quibus datur. non enim raptoribus & feneratoribus diceret Dominus; Si cui dimiseritis peccata, dimittuntur ei, si cui tenueritis, tenebuntur. Foris quidem nec ligari aliquid potest nec solui, & sibi non sit qui aut ligare possit*
aut

aut solvere: sed soluitur qui cum columba fecerit pacem, ligatur qui cum columba non habet pacem. Et cap. 17. Nam quod in typo Unitatis Dominus Petro dedit potestatem, et id solueretur in terris, quod ille soluisset, manifestum est, quod illa Unitas etiam una columba perfecta sit dicta. Et infra: Per orationes Sanctorum spiritualium, qui sunt in Ecclesia, tanquam per columba creberrimum gemitum magnum geritur Sacramentum, & occulta dispensatio misericordia Dei, et eorum etiam peccata solvantur, qui non per columbam, sed per accipitrem baptizantur, si ad illud Sacramentum cum pace Catholica Unitatis accedunt. Similia vide lib. 5. de Baptism. cap. 21. lib. 6. cap. 3. & lib. 7. cap. 51.

Ceterum per hæc verba non significat S. Augustinus Ecclesiam iustorum, ex auctoritate peccata remittere; sed nemini peccata remitti, quantumvis baptizetur vel reconcilietur, nisi ad eum extendatur caritas Ecclesiae, & fiat membrum viuum columbae, & proinde particeps orationum aliorum iustorum. Orationibus enim Sanctorum tanquam gemitu columbae impetratur poenitentia interior, & caritas, per quam formaliter iustificantur quicumque iustificantur.

Excogitauit autem hunc modum loquendi B. Augustinus propter Donatistas, quibus mirabile videbatur, hæreticos posse per Baptismum homines iustificare, & in Ecclesiam introducere, cum sint ipsi cooperti peccatis, & extra Ecclesiam. Ad hanc admirationem tollendam dicit Augustinus, non tam eum qui baptizat, remittere peccata, quam gemitum columbae, quoniam non ideo iste qui baptizatur, iustificatur, quia ab isto vel illo baptizatur, sed quia per Baptismum à quocunque exhibitum, in eum extenditur caritas Ecclesiae.

CAPVT XIII.

Quid intelligatur per clauas, Matth. 16.

SUPEREST QUARTVM, quid nimirum intelligatur per clauas: nam CALVINVS Instit. lib. 4. cap. 6. §. 3. & cap. 11. §. 1. contendit, non esse datum Petro principatum Ecclesiae, etiam si conuinci possit, illi soli datas clauas regni caelorum. Et probat hac ratione.

Quid